

Peter Graham (*1952): **COAX** (2015) „Název je zkratkou nástrojového obsazení v angličtině (COntrabass – sAXophone). Tato šestidílná skladba je založena na kontrastu mezi psanými „tvrzeními“(AXioms) a improvizovanými „komentáři“ (COmments). V průběhu se role hráčů neustále střídají: navzájem se doplňují, souhlasně či nesouhlasně komentují to, co je pro ně napsáno. Neformální styl notace evokuje požadovaný neakademický způsob hry, založený na individuálním charakteru tónů a spontánním typu hudebnosti. Na vyznačených místech má kontrabasista možnost volit mezi čtením v houslovém nebo basovém klíči. Skladba je věnována saxofonistovi P. Zlámalovi a americkému kontrabasistovi G. Cremaschimu, kteří ji svými mimořádnými improvizacími schopnostmi inspirovali, nicméně není na ně vázána a jiní interpreti ji mohou uchopit po svém.“

Saxofonista **Radim Hanousek** je neodmyslitelnou postavou brněnské jazzové scény. Vede vlastní experimentální soubor Dust in the Groove, působí v mezinárodních projektech NÓCZ a Didrik Ingvaldsen Orchestra, hraje v souborech MulliGang, Organic Concept a Cotatcha Orchestra, vystupuje i v duu s hráčem na marimbu Martinem Opršálem. Zakončil magisterské studium na Katedře jazzové improvizace JAMU diplomovou prací o rozšířených technikách hry na saxofon a projektem zahrnujícím spolupráci klasicky školených a jazzových hráčů. V současnosti zde pokračuje v doktorském programu.

Juraj Valenčík vystudoval hru na kontrabas a poté jazzovou interpretaci na JAMU. Pro svoji brilantní techniku a bohatou hudební fantazii je vyhledávaným hráčem u nás i na Slovensku. Je členem avantgardního jazzového uskupení Next Phase a projektů Heterofón, Brno Improvising Unit a Divergent Connections Orchestra, hraje v triu s rakouským saxofonistou Richardem a bubeníkem Martinem Kleiblem, ale i v triu mandolinisty Martina Krajíčka, ve skupině Zlámal/ Konvička/.

Konvergence děkuje svým partnerům

20. 9. 2016
Kostel sv. Vavřince, 19.30h
Kontra–pozice

KAIJA SAARIAHO (*1952)
Ciel étoilé

TOMÁŠ PÁLKA (*1978)
Silent Distance

ONDŘEJ ŠTOCHL (*1975)
Tři echa před úplňkem (*premiéra verze pro violoncello a klavír*)

SOFIA GUBAIDULINA (*1931)
Ein Engel

přestávka

ALEKSANDĚR PEČI (*1951)
Sonáta pro klavír č. 6 česká premiéra

PETER GRAHAM (*1952)
Coax

Ansámbl KONVERGENCE
Matěj Vlček – housle, Sebastian Tóth – violoncello, Ondřej Melecký – kontrabas,
Lucie Tóth j.h. – klavír

a hosté:
Monika Jägerová – zpěv, Šimon Veselý – perkuse, Radim Hanousek – saxofon,
Juraj Valenčík – kontrabas

Kaija Saariaho (*1952), finská skladatelka žijící a komponující v Paříži, je pravděpodobně v současné době jednou z nejlivnějších a nejsledovanějších žen na poli soudobé kompozice. Její hudba přináší všechno, co si představíme pod klišé „žena-skladatelka“: barvy, citovost, jemnost, lyriku... Ale to je jen povrchní pohled. Za ním se skrývá osobnost širokého záběru, která o všem přemýšlí do hloubky, která hledá základy svého přemýšlení a slyšení, která se nechce jen svést po povrchu svého velkého talentu.

Hypnotická skladba ***Ciel Étoilé*** (Hvězdné nebe, 1999) je jedinou Saariaho skladbou pro perkuse a kontrabas. Používá zde kontrabasového zvuku jako odrazu temné noci pointilisticky poseté perkusivními zvuky činelů a krotalů. Kompozice je napsána v rozsahu šestatřiceti taktů, každý z nich je jakousi „hvězdou“ a plyne velmi pomalu, čímž vytváří dojem statickosti, nehybného prostoru. Stejně jako i zdánlivě nehybné nebe je vlastně obrovským vzájemně se podmiňujícím pohybem. Saariaho je považována za skladatelku vycházející z principů francouzské spektrální školy. Na rozdíl od mnoha jejích dalších prací nemá tato kompozice žádné elektronické rozšíření, ale plně prozkoumává zvukové možnosti kontrabasu ryze akustickou cestou.

Tomáš Pálka (*1978) se ve svých skladbách zaměřuje na vyjadřování svého vztahu k duchovním hodnotám. Nejvýraznějším principem je začleňování prostoru do celkového kompozičního tvaru. Věřící, že bez ztišení a pokory není možné poznat pravou podstatu bytí. Je spoluzakladatelem a členem skladatelského sdružení a souboru Konvergence. Věnuje se také hudebnímu divadlu, multimediálním projektům nebo projektům pro rozhlasové vysílání, kde hledá spojení mezi hudbou a uměním v obecnější rovině. V současnosti působí jako skladatel na volné noze a jako terapeut v lázeňském městečku Ruppolding. Kompozice ***Silent Distance*** (2013) vznikla na objednávku Stanislava Gallina a hudebního uskupení Orbis trio. Je závěrečným dílem volného cyklu skladeb (*Silence d'Éternité*, *Silence d'un Coeur*, *Simple Silence*, *Résurrection d'un Silence*, *Silent Light*...), jež se zabývají tematikou ticha a reflektují ticho ve svém obsahu, ať už svým vyzněním nebo pojetím. „Promítám do ní hodnoty, které jsou pro mne zásadní v chápání života a jeho smyslu. Reprezentují je: ztišení, pokora, láska, porozumění...“

Ondřej Štochl (*1975): **Tři echa před úplňkem**

„Slábnutí světla zapadajícího slunce, které postupně nahradí svit měsíce v úplňku... Je v tom pro mne důležitá symbolika. V onom intimním, tichém světle měsíce jako by více vyniklo jen to opravdu podstatné z už prožitého. Měsíční světlo, studený odraz živoucího slunečního žáru, symbolizuje chladný a zároveň velmi intenzivní pohled na smysl něčeho, co se stalo, už dostatečně vychladlý od prudkých až zbrklých emocí. V nové verzi této původně klavírní skladby dochází k propojení jednotlivých částí sólovými vstupy violoncella. Proces proměny světla (a vztahu k nedávné přítomnosti stávající se vzpomínkou) je tak plynulejší. Získává ale i novou rovinu -- violoncellista tvoří jakési alter-ego sólovému klavíru. Hraje pasivněji, komentuje s větším odstupem...“

Sofia Gubaidulina (*1931) je hluboce duchovní osobou. Narodila se v někdejší Sovětském svazu, později, kdy se její dílo stalo známější v celosvětovém měřítku, přesídlila do německého Hamburku. Gubaidulina definuje „re-ligio“, jako re-legato neboli obnovení spojení mezi sebou samým a absolutnem. Ona sama nachází toto znovu-spojení prostřednictvím uměleckého procesu a vyvinula v duchu této myšlenky řadu hudebních symbolů k vyjádření svých ideálů. Snahou je objevovat a zdůrazňovat duchovní hloubku a mystičnost, a to i prostřednictvím celkově pečlivě promyšlené architektury hudební formy. Hudba je pro ni možností vyjádření touhy k nalezení pravé podstaty bytí. Gubaidulinina hudba se vyznačuje použitím neobvyklé kombinace nástrojů. A tak i kompozice ***Ein Engel*** (1994) v tomto není výjimkou. Skladba pro kontrabas a alt (exponovaný však místy až k rozsahu sopránového hlasu) je zkomponována na text básničky Else Lasker-Schüler, významné německé básničky, která ve svých textech téma andělů otevírá častěji: „*Anděl kráčí skrytě naším městem, aby sbíral lásku pro navrátilce,...*“

Sonáta číslo 6 "Chromaspectre and black hole" je jednovětá skladba albánského skladatele **Aleksandra Peçiho** (*1951). Osou anebo gravitačním bodem celé sonáty je tón D, který je základem albánských slov: Di (vím) Dritë (světlo), e Diel (Neděle), Dituri (vědomost), Dashuri (láska), Dijetar (vědec) anebo italského slova Dio (Bůh) anebo francouzky Dieu (Bůh). Peçi rád používá symboliku ve svých skladbách jako posláni umělce ovlivnit lidskou duši a upozornit na různá nebezpečí. Jsou tu vytvořena dvě pásma: první je pásmo různorodých spektrálních barev, převážně vytvořené chromatikou, jako symbolika života, naděje a lásky. Jako kontrast je druhé pásmo "Black hole" neboli černá díra, která svou negativní energii se snaží tyto barvy zlikvidovat. Skladba byla provedena poprvé 8.8.2016 na Moskevské konzervatoři a dnes zazní poprvé v České republice.